

Udvalget for Fødevarer, Landbrug og
Fiskeri
FLF alm. del - bilag 442
Offentligt

Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Att.: Formand Christian H. Hansen
Folketinget
Christiansborg
1240 København K.

11. juli 2007

Kære Christian H. Hansen

Erhvervs- og Byggestyrelsen (EBST) er for tiden ved at udarbejde et nyt Bygningsreglement (BR07), som bl.a. indeholder en række krav til brandsikring. Der blev i høringsudkastet lagt op til at indføre de samme brandsikringskrav for avls- og driftsbygninger til dyrehold som for alle andre erhvervsbygninger.

Der er imidlertid en række væsentlige hindringer for umiddelbart at indføre samme krav og teknologi i landbrugets stalde.

- I landbruget er der en vigtig sammenhæng mellem dyrenes trivsel og færdien, mulighed for pasning og opsyn og den måde, staldene bygges på. Hvis de foreslåede krav gennemføres direkte i landbruget, vil det betyde ringere muligheder for ventilation, dårligere hygiejne og dermed ringere trivsel og sundhed hos dyrene, særligt i kvægstaldene.
- Teknologier som branddetektorer, alarmer og sprinklere kan ikke anvendes i stalde, da der er en relativt høj luftfugtighed, højt støvindhold og et aggressivt miljø på grund af ammoniakfordampning fra gødningen i staldene. (Se vedhæftede notat fra Beredskabscenter Aalborg).
- I stalde er der i forvejen et stort luftskifte for at sikre dyrenes trivsel. I lukkede stalde er der for at sikre dyrenes overlevelse i forbindelse med teknisk svigt allerede i dag krav om alarm og nødventilation. Det giver derfor ikke mening at investere i ekstra alarm og nødventilation i disse stalde tilsvarende industrien. Landbruget er allerede dækket ind med de lovpligtige tiltag, der skal sikre dyrevelfærden.
- Meromkostningen ved direkte implementering af BR07 vil være uforholdsmæssigt høj. Ifølge en rapport, som EBST har fået udarbejdet ved Dansk Brand- og sikringsteknisk Institut (DBI), vil meromkostningen for avls- og driftsbygninger til dyrehold beløbe sig til ca. 170 mio. kr. ekskl. moms pr. år. For landbruget betyder det en omkostning på min. en faktor 10 højere pr. årsværk end i industrien, da der er langt færre ansatte pr. bebygget kvadratmeter i landbruget.
- Meromkostninger vil alt andet lige forsinke udflytningen af dyr fra ældre stalde til nye mere miljø- og dyrevelfærdsrigtige stalde.

Brande i avls- og driftsbygninger opstår meget sjældent i den del af bygningen, hvor dyrene opholder sig. Det sker i stedet typisk i rum, der grænser op til selve stalden, såsom fodercentraler, fyrrum, kornopbevaringsrum og lignende steder, hvor der foregår en aktivitet sammen med oplag af brændbart materiale. Her kan og bør landbruget leve op til de foreslåede krav i BR07.

På landbrugsejendomme er der sædvanligvis personer til stede hele døgnet, som hurtigt kan reagere, når en brand opstår, og hvis nødvendigt tilkalde brandvæsenet.

Dansk Landbrugsrådgivning har i høringsfasen til BR07 haft en tæt dialog med EBST og en række kommunale beredskabschefer, der har forholdene tæt inde på livet i deres daglige arbejde. (Se vedlagte notat fra Beredskabscenter Aalborg).

Som opfølgning på udtalelse fra Beredskabscenter Aalborg og efter aftale med EBST har Dansk Landbrugsrådgivning udarbejdet forslag til *Landbrugets Byggeblade*, der skal præcisere og afklare kravene til brandsikring af staldbygninger, så de kan leve op til formålet i BR07.

I hovedtræk er der i oplægget til *Landbrugets Byggeblade* vedr. brandforhold foreslået følgende præciseringer af kravene i BR07, og hvordan de kan opfyldes i stalde:

Krav om automatisk brandalarmanlæg (brandsektioner større end 2000 m²)

- Landbruget anvender de anlæg, der i forvejen er krav om i stalde med mekanisk ventilation

Krav om automatiske sprinkleranlæg

- Erstattes af krav om slangevinder, da sprinkleranlæg ikke på længere sigt kan forventes at fungere i staldmiljø

Slangevinder (brandsektioner større end 1000 m²) max. 25 m til nærmeste slangevinder.

- Monteres i rum og områder, hvor der findes brændbart oplag

Krav om brandventilation (rum større end 1000 m²)

- Opfyldes allerede i naturligt ventilerede kvægstalde. Krav til åbning præciseres i byggebladet
- Opfyldes via allerede eksisterende krav om nødopluk i mekaniske ventilerede stalde

Krav om brandbeskyttelse af bærende konstruktioner (alternativt brandventilation under visse forudsætninger)

- Opfyldes ved brug af brandventilation som beskrevet ovenfor samt ifølge de gældende regler i bygninger med uudnyttet tagrum (stalde med gitterspærskonstruktion og fladt loft)

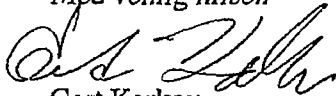
Ud over de konkrete krav, der er oplistet ovenfor, gennemføres i byggebladet stramninger vedr. tilgængelighed og udformning af flugtveje fra staldene.

Erhvervs- og Byggestyrelsen har været meget positive og har været i tæt dialog med Dansk Landbrugsrådgivning om *Landbrugets Byggeblade*.

Dansk Landbrug skal af hensyn til dyrevelfærd, miljø, praktik og særlige forhold i stalde og økonomi opfordre til, at *Landbrugets Byggeblade*, i lighed med tidligere versioner af Bygningsreglementet, skrives ind i BR07 som teknisk grundlag for landbrugsbyggeri. I dette tilfælde med særligt fokus på hvordan stalde kan brandsikres på en måde, der kan fungere i samspillet mellem dyrene, pasning og driftsledelse samt konstruktionernes udførelse.

Vi håber, at Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vil støtte, at *Landbrugets Byggeblade* danner grundlag for brandsikring af stalde og på den måde sikre, at formålet med BR07 om forbedring af brandsikring af nye bygninger i Danmark tilgodeses, samtidig med at de særlige produktionsforhold, der eksisterer i landbruget, tilgodeses.

Med venlig hilsen

Gert Karkov

Dansk Landbrugsrådgivning
Landscentret, fagkontor
Udkærsvvej 15
8200 Aarhus N
Att: Jørgen Hviiid

Udtalelse vedr. brandkrav til landbruget:

27. juni 2007

I forlængelse af vores samtale i forbindelse med nye brandkrav for landbrug indflettet i BR-2007 har vi følgende kommentarer.

Init : JP

Idet landbruget sidestilles med industribyggeri i BR-2007 bør man lave nogle tilpasninger for landbruget. Især omkring de aktive/passive brandsikringstiltag bør man være opmærksom.

Åbningstider
Man-ons 9-14
Tor 9 - 17
Fre 9 - 14

Her tænkes især på ABA-anlæg, der typisk ikke tåler snavs/støv hvilket jo findes hyppigt i landbruget. Detektorerne til ABA og/eller mekanisk brandventilation vil derfor skulle serviceres meget hyppigere end for industrien for ikke at give fejlalarmer, hvilket under alle omstændigheder vurderes at være svært at undgå.

Det er vores opfattelse, at man i landbruget bør fokusere mere på de passive brandsikringstiltag som efter etablering, kræver et minimum af vedligeholdelse for at være funktionsdygtige det "vanskelige" miljø taget i betragtning.

I åbne stalde (kvægstalde f.eks) kunne der stilles krav til:

1. **Naturlig brandventilation med fast åben kip/tilluft eller mekanisk brandventilation** efter eget valg baseret på skriftlig dokumentation eller udført efter vejledning
2. Evt. røggardiner pr. min. 2000 m²
3. Et minimum af brændbart oplag i stalden (kun strøelse og foder på foderbord)
4. **Slangevinder dækkene hele stalden** (idet brande tit opstår ved kørsel med maskiner i stalden)
5. **Større krav til bredde/mindre længde af flugtveje i stalden** (Fokus på staldinventar/indretning)
6. **Tung sektionering til andre typer bebyggelse** (maskinhuse, halmhuse, beboelse mv.)
7. **Krav til materialer på inventar** (Gummimåtter, staldinventar mv.)

I lukkede staldtyper (Svinestalde, Kyllingefarme f. eks) kunne krav stilles til:

1. mekanisk brandventilation kombineret med komfortventilationen
2. Slukningsudstyr i stalden
3. Bedre flugtvejsdimensionering med fokus på staldindretning/inventar
4. Tung brandsektionering i mindre enheder (600 m²) og ingen oplag i stalden
5. Krav til materialer på inventar (Gummimåtter, staldinventar mv.)

25. juni 2007

Init: AB
Edoc: 2007-17782

Bygninger med halmoplag:

For bygninger med oplag af halm større end 1000 m³ skal der indhentes tilladelse ved redningsberedskabet jf. tekniske forskrifter for visse brandfarlige virksomheder og oplag.

Åbningstider
Man – ons 9 – 14
Tor 9 – 17
Fre 9 - 14

Dette regelsæt er netop revideret omkring halmoplag ved ændringsforskrift med ikrafttrædelse den 9. juni 2007.

Vejledning til ændringsforskriften forventes udgivet af Beredskabsstyrelsen juli 2007.

Det er vores opfattelse, at uanset hvilke lovkrav der fastsættes, bør regelfastsættelse/vejledninger af de byggetekniske løsninger støttes af dokumentation for valgene. En mulighed for dokumentation for valg af anlæg kunne være fuldskalaforsøg og/eller evt. computerbaseret brandsimulering foretaget af uvildige anerkendte rådgivere, således at valgene har et minimum af faglig dokumentation.

Samtidig bør byggeriets parter udarbejde en vejledning til anvendelse for myndigheder og landbrugets rådgivere hvori dokumenterede eksempler kan følges.

Således vil man kunne opretholde/hæve standarden af brandsikkerheden i landbruget og samtidig undgå at træffe forkerte fordyrende valg i projekteringen/sagsbehandlingen.

Venlig hilsen

Jørgen Pedersen
Beredskabschef

99 31 7219
jp@aalborg.dk

